

Zbornik sudske prakse

MIŠLJENJE NEZAVISNOG ODVJETNIKA
PAOLA MENGOZZIJA
od 21. prosinca 2016.¹

Predmet C-17/16

Oussama El Dakkak
Intercontinental SARL
protiv
Administration des douanes et droits indirects

(zahtjev za prethodnu odluku koji je postavio Cour de cassation, Francuska)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Kontrole gotovine koja se unosi u Europsku uniju ili iznosi iz nje –
Uredba (EZ) br. 1889/2005 – Članak 3. stavak 1. – Područje primjene obveze prijavljivanja –
Međunarodno tranzitno područje zračne luke neke države članice“

I – Uvod

1. Predmet ovog postupka jest zahtjev za prethodnu odluku koji je postavio Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska) o tumačenju članka 3. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice² i članka 4. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 562/2006 o Zakoniku Zajednice o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama)³.

2. Zahtjev je upućen u okviru spora između O. El Dakkak i društva Intercontinental SARL (u daljnjem tekstu: društvo Intercontinental) te administration des douanes et droits indirects (uprava za carine i posredne poreze, Francuska) povodom njihovih zahtjeva za naknadu štete koju su pretrpjeli zbog toga što je ta uprava zaplijenila gotovinu koju je O. EL Dakkak nosio sa sobom dok je presjedao u zračnoj luci Roissy-Charles-de-Gaulle (Francuska) zato što je propustio prijaviti tu gotovinu.

3. Bit tog predmeta odnosi se na pitanje primjenjuje li se obveza iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005, prema kojoj „svaka fizička osoba koja ulazi u [Uniju] ili je napušta, a nosi gotovinu u vrijednosti od 10 000,00 EUR“ treba prijaviti taj iznos nadležnim tijelima države članice u koju ulazi ili koju napušta, također na putnike leta iz treće zemlje, koji nakon iskrcavanja ostaju u međunarodnom tranzitnom području zračne luke neke države članice prije ukrcaja na let prema nekoj drugoj trećoj zemlji.

1 — Izvorni jezik: francuski

2 — SL 2005., L 309, str. 9.

3 — SL 2006., L 105, str. 1. Ta uredba stavljena je izvan snage i zamijenjena, od 11. travnja 2016. Uredbom (EU) 2016/399 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2016. o Zakoniku Unije o pravilima kojima se uređuje kretanje osoba preko granica (Zakonik o schengenskim granicama) (SL 2016., L 77, str. 1.).

II – Glavni postupak i prethodno pitanje

4. Društvo Intercontinental ovlastilo je O. El Dakkaka da prenese američke dolare (USD) iz Cotonoua (Benin) u Bejrut (Libanon) avionom s tranzitom kroz zračnu luku Roissy-Charles-de-Gaulle⁴.

5. Tijekom tranzita kroz tu zračnu luku, 9. prosinca 2010. O. El Dakkaka kontrolirali su carinski službenici na prolazu prije ukrcaja za Bejrut. Iz spisa proizlazi da je tijekom te kontrole O. El Dakkak prijavio da nosi gotovinu i predočio potvrdu carinskih tijela iz Benina. Carinski službenici su ga zamolili da ih slijedi i brojanje gotovine pokazalo je da nosi sa sobom 1 607 650 američkih dolara te 3 900 eura⁵.

6. Prema O. El Dakkaku primijenjeno je carinsko zadržavanje, nakon čega ga je ispitao sudac istrage zbog neprijavljivanja iz članka 464. Carinskog zakonika⁶ i pranja prijevorno pribavljenog novca. Iznosi koje je prenosio zaplijenjeni su na temelju članka 465. stavka II. Carinskog zakonika⁷, nakon čega ih je zapečatila administration des douanes et droits indirects (uprava za carine i posredne poreze).

7. Presudom od 11. svibnja 2011. istražno vijeće cour d'appel de Paris (žalbeni sud u Parizu) poništilo je u cijelosti postupak zbog nepravilnosti i naložilo povrat zapečaćenih dobara. Iz spisa proizlazi da je postupak poništen zato što su carinski službenici zadržali O. El Dakkaka 7 sati i 45 minuta, što je bilo izvan pravnih okvira jer je tako dugo zadržavanje bilo nepotrebno, tako da je taj prvotni postupak nepravilan pa njegovo poništenje povlači za sobom poništenje svih naknadnih postupanja koja o njemu nužno ovisne.

8. Dopisom od 2. travnja 2012. nadležna uprava obavijestila je O. El Dakkaka da će mu uplatiti zaplijenjene iznose eura i američkih dolara u protuvrijednosti u eurima te razmjerni iznos troškova postupka.

9. O. El Dakkak i društvo Intercontinental obratili su se tribunal d'instance d'Aulnay-sous-Bois (prvostupanjski sud u Aulnay-sous-Bois, Francuska) pa zatim cour d'appel de Paris (žalbeni sud u Parizu) sa zahtjevom za naknadu štete smatrajući da se administration des douanes et droits indirects (uprava za carine i posredne poreze) nije pravovaljano pozvala na povredu obveze prijavljivanja koju je pripisala O. El Dakkaku zato što on nije imao takvu obvezu.

10. Iz spisa proizlazi da je u postupku pred cour d'appel (žalbeni sud) O. El Dakkak tvrdio da se obveza prijave iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 i odredaba francuskog prava koje je prenose primjenjuje samo na osobe koje prelaze vanjske granice Europske unije. Pozivajući se na tekst članka 4. Uredbe br. 562/2006 O. El Dakkak smatrao je da takav prelazak postoji samo ako osoba dođe na granični prijelaz i prijeđe ga te da, s obzirom na to da se granični prijelaz u zračnoj luci Roissy-Charles de Gaulle, prema navodu Francuske, nalazi na izlazu iz međunarodnog tranzitnog područja, osoba koja ostaje u tom području nikada ne prelazi taj granični prijelaz i nikad, dakle, ne ulazi na državno područje Unije.

4 — Iz spisa proizlazi da se prenošenim novcem trebao namiriti dobavljač društva Intercontinental, koje se bavi trgovinom motornim vozilima.

5 — Administration des douanes et des droits indirects (uprava za carine i posredne poreze) u očitovanjima povodom kasacijske žalbe O. El Dakkaka, kao i francuska vlada, u pisanim očitovanjima pred Sudom navode da se potvrda iz Benina koju je predočio O. El Dakkak odnosila samo na iznos od 983 000,00 američkih dolara.

6 — Taj članak, u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnom postupku, glasi: „Fizičke osobe koje nose u državu članicu Europske unije ili koji dolaze iz države članice Europske unije iznose, novčane iznose ili vrijednosne papire bez posredovanja kreditne institucije, tijela ili službe iz članka L.518-1 Monetarnog i financijskog zakonika dužni su ih prijaviti pod određenim uvjetima”. Prema članku R152-6, I, podstavku 1.: „[p]rijava iz članka 3. Uredbe [...] br. 1889/2005 i prijava novčanih iznosa ili vrijednosnih papira koji se unose ili iznose iz države članice Europske unije, [...] vrše pisanim putem fizičke osobe, u svoje ime ili u ime druge osobe, pri carinskoj upravi najkasnije u trenutku ulaska ili izlaska iz Europske unije ili u trenutku transfera u državu članicu Europske unije ili iz te države”.

7 — Članak 465 I. Carinskog zakonika, u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnom postupku, propisuje da je „[n]epoštivanje obveze prijave iz članka 464 i Uredbe [...] br. 1889/2005 [...] kažnjivo novčanom kaznom koja odgovara četvrtini kazne za prekršaj ili pokušaj prekršaja”. U skladu sa stavkom II. tog članka, u verziji koja se primjenjuje na činjenice u glavnom postupku, „[a]ko carinski službenici utvrde prekršaj iz stavka I., zaplijenjuju ukupan iznos novca na koji se odnosi počinjeni prekršaj ili pokušaj prekršaja, za vrijeme od tri mjeseca, koje se može obnoviti [...] u ukupnom trajanju od šest mjeseci”.

11. Budući da je cour d'appel (žalbeni sud) 25. ožujka 2014. odbio njegovu tužbu, neusvojivši taj argument, O. El Dakkak uložio je kasacijsku žalbu.

12. U tim je okolnostima Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska) odlučio prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeće prethodno pitanje:

„Trebali li članak 3. stavak 1. Uredbe br. 1889/2005 i članak 4. stavak 1. Uredbe br. 562/2006 tumačiti na način da za državljanina treće države koji se nalazi u međunarodnom tranzitnom području zračne luke ne vrijedi obveza prijavljivanja iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 ili ga, suprotno, treba tumačiti tako da za tog državljanina vrijedi ta obveza kao za osobu koja je prešla vanjsku granicu [Unije] na jednom od graničnih prijelaza predviđenih člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 562/2006?”

III – Analiza

13. Svojim prethodnim pitanjem Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska) u biti pita je li putnik koji se nalazi u međunarodnom tranzitnom području zračne luke jedne države članice - odnosno, u području koje se proteže od točaka ukrcaja i iskrcaja do mjesta na kojem se obavljaju migracijske i carinske kontrole - nakon iskrcaja s leta koji je došao iz treće zemlje i prije ukrcaja na let prema trećoj zemlji, prešao vanjsku granicu Unije u smislu Uredbe br. 562/2006 te primjenjuje li se na njega, zbog te činjenice, obveza prijave iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005.

14. Sud koji je uputio zahtjev polazi od pretpostavke da pojam „ulazi u Uniju” u smislu članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 treba tumačiti s obzirom na „prelazak granica” iz članka 4. stavka 1. Uredbe br. 562/2006.

15. Slažem se s francuskom vladom da je ta pretpostavka pogrešna.

16. Uredba br. 562/2006 donesena je na temelju članka 62. Ugovora o EZ-u, a osobito njegove točke 1. i točke 2. podtočke (a) koje ovlašćuju Vijeće da usvoji mjere kojima se, s jedne strane, osigurava da se osobe pri prijelazu unutarnjih granica EU-a, bez obzira na njihovo državljanstvo, ne provjeravaju i, s druge strane, predvidjeti pravila i postupke koje se odnose na kontrole osoba koje prelaze vanjske granice država članica. Uredba br. 1889/2005, za razliku od toga, donesena je na temelju članka 95. EZ-a koji se odnosio na usvajanje mjera za usklađivanje odredaba zakona ili drugih propisa u državama članicama, čiji je cilj uspostava i funkcioniranje unutarnjeg tržišta, te članka 135. o carinskoj suradnji.

17. Iako doprinosi ostvarenju istog cilja iz članka 14. EZ-a, a to je uspostava područja bez unutarnjih granica na kojem se osigurava slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala, ta dva propisa, s obzirom na pravni temelj za njihovo donošenje, dva različita predmeta i cilja, pri čemu prvi definira zajednička pravila za slučaj kada granice prelaze osobe, čija je svrha razvijanje schengenske pravne stečevine⁸, a drugim se uspostavlja sustav kontrole gotovine koja se unosi i iznosi iz Unije u svrhu dopunjavanja Direktive 91/308 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma⁹.

18. Prema tome, nema mjesta tumačenju pojmova iz Uredbe br. 1889/2005 s obzirom na one iz Uredbe br. 562/2006. Sud se, stoga, ne treba očitovati o tumačenju pojma „prelazak granica” iz Uredbe br. 562/2006 u okviru ovog postupka.

⁸ — Vidjeti, primjerice, uvodne izjave 3., 4. i 5. Uredbe br. 562/2006.

⁹ — SL 1991., L 166, str. 77. Ta direktiva stavljena je izvan snage Direktivom 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma (SL 2005., L 309, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 9., svezak 2., str. 116.), koja je zamijenjena Direktivom (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL 2015., L 141, str. 73.).

19. Iz navedenog proizlazi da je potrebno preformulirati pitanje koje je postavio sud koji je uputio zahtjev na način da on u biti pita primjenjuje li se obveza prijave iz članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 također na državljane trećih zemalja u činjeničnim okolnostima glavnog postupka, i tumačiti pojam „ulazi u Uniju” s obzirom na smisao te odredbe, imajući u vidu njen tekst, strukturu, smisao, duh te sistematiku i ciljeve propisa u kojem se ona nalazi.

20. Ako se uzme u obzir samo uobičajeno značenje riječi iz te odredbe, čini se da navedeni pojam zahtijeva da se radi o fizičkoj osobi koja se kreće s državnog područja koje nije dio državnog područja Unije na državno područje koje je njezin dio.

21. Budući da se, za potrebe ovog predmeta, treba smatrati da je područje Unije ograničeno teritorijalnom primjenom Ugovora, na način na koji je to opisano u člancima 52. UEU-a i 355. UFEU-a,¹⁰ do takvog kretanja dolazi kada ta osoba prelazi, u fizičkom smislu riječi, geografsku granicu neke države članice stupajući na njezino državno područje na kojem se primjenjuju Ugovori. Na temelju takvog tumačenja treba smatrati da je osoba kao O. El Dakkak, nakon što se iskrkala iz zrakoplova koji je došao iz neke treće zemlje i stupila u međunarodno tranzitno područje zračne luke koja se nalazi na području neke države članice (kao što je naprijed pojašnjeno) i tamo ostaje prije ukrcavanja na let prema trećoj zemlji, ušla u Uniju u smislu predmetne odredbe iako nije prešla točku granične kontrole.

22. Međutim, pojam „ulazi u Uniju” može isto tako predstavljati pravni pojam koji se razlikuje od prelaska geografske granice. Kao što naglašava nezavisni odvjetnik Fennelly u točki 24. svog mišljenja u predmetu Komisija/Vijeće (C-170/96, EU:C:1998:43) potrebno je razlikovati dva vida prelaska granice. Prvi se odnosi na fizički ulazak u državno područje neke zemlje a da nije nužno došlo do prelaska točke granične kontrole, a drugi na ulazak u državno područje u smislu pravnog prelaska točke granične kontrole.

23. Također, može se smatrati da osoba koja je prešla geografsku granicu neke države članice, ulazi u Uniju tek kada dobije dozvolu ulaska u trenutku prelaska granice na točki granične kontrole. Prema tom tumačenju, ne može se smatrati da je osoba u slučaju poput O. El Dakkaka ušla u Uniju u smislu predmetne odredbe.

24. Koje od ta dva tumačenja valja usvojiti?

25. U prilog prvog tumačenja, osim teksta članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 govori i nepostojanje, u uredbi, izričitog isključenja tranzitnih područja zračne luke iz područja primjene obveze prijave koju uređuje taj članak.

26. No, međunarodna tranzitna područja u zračnim lukama sastavni su dio državnog područja država u kojima se nalaze i, premda uživaju poseban pravni položaj, one nisu „bez-pravna” područja, već su pod pravnim i administrativnim nadzorom navedene države. U tom smislu, zanimljivo je pripomenuti da, u području imigracije, Francuska priznate, putem pravne fikcije, takozvane „zones d'attente”¹¹

10 — Kao što Sud pojašnjava u presudi od 15. prosinca 2015., Parlament i Komisija/Vijeće (C-132/14 do C-136/14, EU:C:2015:813, t. 75. Do 77.) područje teritorijalne primjene nekog propisa sekundarnog prava treba odrediti, ako propis ne sadrži pojašnjenje u tom smislu, na temelju članka 52. UEU-a i 355. UFEU-a.

11 — U skladu s člankom L221-1 podstavkom 1. Zakonika o ulasku i boravku stranaca i o pravu na azil „[s]tranac koji stigne u Francusku [...] zračnim putem i koji, ili nema dozvolu za ulazak na francusko državno područje ili zahtijeva prihvata na temelju azila, može se zadržati u području čeka koje se nalazi [...] u zračnoj luci u vremenu koje je strogo nužno za njegov odlazak i, ako se radi o podnositelju zahtjeva za azil, za utvrđenje nije li njegov zahtjev očito neosnovan”.

(područja čekanja), koja međunarodnim tranzitnim područjima u zračnoj luci daju određeni izvanteritorijalni status¹². Kao što pojašnjava francuski Cour de cassation (Kasacijski sud), to, međutim, ne znači da se osoba u jednom takvom području ne nalazi zapravo na francuskom državnom području i da se na nju ne primjenjuju odredbe francuskog prava¹³.

27. Izvanteritorijalnu narav međunarodnih tranzitnih područja naglasio je, kao što podsjeća francuska vlada u pisanim očitovanjima, Europski sud za ljudska prava u presudi od 25. lipnja 1996., u predmetu *Amuur/Francuska* (ECLI:CE:ECHR:1996:0625JUD001977692, t. 52.) u kojem je taj sud rješavao pitanje sukladnosti s člankom 5. Europske konvencije o ljudskim pravima, koja je potpisana u Rimu 4. studenog 1950., „zadržavanja” u „području čekanja” zračne luke Roissy-Charles-de-Gaulle određenog broja somalijskih podnositelja zahtjeva za azil. U prilog nepostojanju izvanteritorijalne naravi navedenih tranzitnih područja očitovala se također francuska vlada u ovom predmetu, koja naglašava da je međunarodno tranzitno područje zračne luke Roissy-Charles-de-Gaulle sastavni dio francuskog državnog područja na koje se primjenjuje francusko pravo i pravo Unije.

28. Iz pripremljenih dokumenata uz Uredbu br. 1889/2005 ne proizlazi mnogo uputa o tumačenju područja primjene obveze prijave iz članka 3. stavka 1. te uredbe.

29. Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o sprečavanju pranja novca putem carinske suradnje (u daljnjem tekstu: Prijedlog uredbe)¹⁴, koji se prvo temeljio na članku 135. EZ-a, predviđao je u članku 1. da se obveza prijave primjenjuje na sve fizičke osobe koje ulaze ili izlaze iz „carinskog prostora Zajednice”¹⁵ što je obuhvaćalo dijelove državnog područja na koje se nije primjenjivala Direktiva 91/308, koju je, kao što ćemo vidjeti u nastavku, nadopunila Uredba br. 1889/2005. Prema članku 2. Prijedloga uredbe pod pojmom „carinski prostor Zajednice” za potrebe tog prijedloga, podrazumijevalo se državno područje država članica iz članka 3. stavka 1. Uredbe (EEZ) br. 2913/92 Vijeća¹⁶.

30. Međutim, pozivanje na carinsko područje Unije navodi na zaključak da je Komisija prije imala na umu prelazak vanjske granice u geografskom obliku i da se Prijedlog uredbe, barem u prvo vrijeme, odnosio također na situacije prolaska dotične osobe u međunarodno tranzitno područje zračne luke koja se nalazi u nekoj državi članici. U izvješću Vijeću koje je popratilo Prijedlog uredbe¹⁷, Komisija je nadalje pojasnila da je na carinskom području Unije, kao i na dijelovima područja na koje se ne odnosi Direktiva 91/308, „u načelu na snazi obveza prijave u pogledu kretanja gotovog novca”.

12 — Članak L221-2 podstavak 1. Zakonika o ulasku i boravku stranaca i o pravu na azil pojašnjava da „[p]odručje čekanja određuje nadležno upravno tijelo”. Ono se proteže od točaka ukrcaja i iskrcaja do mjesta gdje se obavljaju kontrole osoba”.

13 — Cour de cassation (Kasacijski sud) od 25. ožujka 2009., br. 08-14.125, gdje je, u odnosu na maloljetnika koji se nalazio u području čekanja zračne luke Paris-Charles de Gaulle, odlučeno „da je cour d’appel (žalbeni sud) koji je utvrdio da je mladić X..., maloljetnik bez pratnje, prilikom dolaska na francusko državno područje, bio priveden na zračnoj luci Roissy i zadržan od strane policije jer je pokušao izbjeći policijsku kontrolu, a nakon zadržavanja sproveden u područje čekanja zračne luke, trebao zaključiti iz vlastitih utvrđenja činjenica da se dotična osoba nalazila na francuskom državnom području na način da se maloljetnik bez pratnje, iračkog državljanstva, nužno nalazio u opasnoj situaciji koja zahtijeva da sudac za maloljetnike primijeni zaštitne mjere iz članka 375. i pratećih članaka Code civila (Građanski zakonik)”. Vidjeti P. Klötgen, *La frontière et le droit, esquisse d’une problématique*, Scientia Juris, 2011., str. 45. i prateće stranice. Nadalje, upravljanje tim „područjima čekanja” nije izuzeto od kritika udruga za zaštitu ljudskih prava (vidjeti izvješće Anafé od 20. siječnja 2016., dostupno na <http://www.anafe.org/spip.php?article317>).

14 — COM(2002) 328 final.

15 — Članak 1. stavak 1. podstavak 1. Prijedloga uredbe predviđao je sljedeće: „Sve fizičke osobe koje ulaze ili izlaze iz carinskog područja Zajednice i koje nose sa sobom gotovinu u iznosu koji je jednak ili viši od 15 000,00 eura imaju obvezu prijave tih iznosa pod uvjetima koje predviđa ova uredba”.

16 — Uredba od 12. listopada 1992. o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1992., L 302, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2., str. 110.), stavljena izvan snage Uredbom (EZ) br. 450/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o Carinskom zakoniku Zajednice (Modernizirani carinski zakonik) (SL 2008., L 145., str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 2. str. 245.). Uvodna izjava 10. Prijedloga uredbe objašnjavala je da „[š]to se tiče geografskog određenja područja primjene, u skladu s odredbama Ugovora, a osobito njegovog članka 299. stavaka 3., 4. i 6. točke (c), Direktiva 91/308/EEZ ne primjenjuje se na određene države ili europska područja [...]” pa da stoga treba „voditi računa o riziku za pranje novca koji postoji u odnosu na te države i područja te predvidjeti za njih, posebno uređenje”. Također, u članku 1. stavku 1. podstavku 2. Prijedloga uredbe bilo je previđeno da: „Sve fizičke osobe koje ulaze ili izlaze iz dijelova carinskog područja Zajednice u kojima se ne primjenjuje Direktiva 91/308/EEZ i koje nose sa sobom gotovinu u iznosu koji je jednak ili viši od 15 000,00 eura također imaju obvezu prijave tih iznosa”.

17 — Izvješće od 25. lipnja 2002., COM(2002) 328 final, vidjeti točku 2., komentar značajan za članak 1.

31. Međutim, tijekom postupka odobravanja Uredbe br. 1889/2005 Vijeće se, putem amandmana, odlučilo za geografsko područje primjene tog propisa. U objašnjenju uz prijedlog amandmana osobito je navelo da „zbog transparentnosti za putnike i radi olakšavanja primjene Uredbe nadležnim tijelima, kontrolu kretanja gotovine treba izvršiti u trenutku kada fizička osoba uđe u državno područje Zajednice ili iz njega izađe”¹⁸.

32. Iako su razumljivi razlozi transparentnosti koji su motivirali Vijeće - jer je pojam „ulaska u Zajednicu” uz istovremeno upućivanje na članak 299. EZ-a, koji je bio primjenjiv u to vrijeme, bio lakše razumljiv od pojma „carinsko područje Zajednice”, koji treba čitati s obzirom na pojašnjenja iz članka 1. stavka 1. podstavka 2. Prijedloga uredbe - puno je teže uočiti poteškoće u primjeni koje bi, prema Vijeću, imala „nadležna tijela” da je tekst Komisije usvojen bez izmjena. Naime, budući da su kontrole koje predviđa Prijedlog uredbe trebale ponajprije obavljati carinska tijela država članica, za koje se može pretpostaviti da dobro poznaju pojmove iz carinskog prava Unije, logičnim se čini zaključak da se Vijeće nije pozvalo na dužnost određivanja državnih područja na koje se odnosi obveza prijave. Je li mislilo na poteškoće koje bi ta tijela mogla imati prilikom obavljanja kontrole putnika u tranzitu koji su na temelju Prijedloga uredbe također trebali znati da se na njih odnosi obveza prijave? Iz pripremljenih dokumenata nije moguće ni potvrditi - ali ni isključiti takav zaključak, međutim da je tome tako, logično je očekivati da bi konačan tekst Uredbe br. 1889/2005 sadržavao izričito isključenje takvih putnika od obveze prijave, kojeg, naprotiv, nema.

33. Također, izmjena geografskog područja primjene Prijedloga uredbe odražavala je želju Vijeća da buduća uredba ima geografsku primjenu usporedivu s onom Direktive 91/308.

34. Ta dva propisa su, naime, usko povezana.

35. Uredba br. 1889/2005 usvojena je na temelju rezultata iz izvješća „Moneypenny”¹⁹, kojim se htjelo izmjeriti utjecaj prekograničnih kretanja gotovine na djelotvornost kontrola obavljanih u skladu s Direktivom 91/308. Osobito iz uvodne izjave 2. te uredbe, kao i njena članka 1. stavka 1. proizlazi da je svrha te uredbe dopuniti odredbe navedene direktive utvrđivanjem usklađenih pravila za kontrolu gotovine koja ulazi ili napušta Uniju²⁰.

36. Doista, o postojanju elemenata koji mogu pomoći prilikom određivanja područja primjene obveze prijave iz članka 3. Uredbe br. 1889/2005 moguće je zaključiti na temelju odnosa između ta dva propisa.

37. Direktiva 91/308, koja se temelji na članku 57. stavku 2. rečenici 1. i 3. Ugovora o EEZ-u te članka 100.A Ugovora o EEZ-u, nametala je kreditnim i financijskim institucijama te određenim pravnim i fizičkim osobama obveze koje su uključivale kontrole transakcija koje su obavili pružatelji usluga ako su one prelazile iznos od 15 000,00 eura. Njen glavni cilj sastojao se u izbjegavanju iskorištavanja financijskog sustava radi pranja sredstava koja potječu od kriminalnih radnji, a koje može ugroziti stabilnost tog sustava i povjerenje u njega te povoljno utjecati na širenje organiziranog kriminala općenito i prometa drogom osobito²¹. Njome se htjelo koordinirati djelovanja država članica u tom području radi sprječavanja mogućnosti da se usvoje nacionalne mjere koje nisu u skladu s ciljevima unutarnjeg tržišta i povećati djelotvornost borbe protiv pranja novca koje se često odvija u međunarodnom kontekstu²².

18 — Zajedničko stajalište Vijeća radi usvajanja Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice od 18. siječnja 2005., br. 14843/04, točka 3. podtočka (a).

19 — Dokument 9630/2/00 Vijeća od 7. rujna 2000. Carinske službe država članica primjenjivale su „operaciju Moneypenny” od rujna 1999. do veljače 2000. radi nadzora i kontrole prekograničnih kretanja gotovine u iznosu većem od 10 000,00 eura kako bi provjerile mogu li ta kretanja, već zbog njihova opsega, ugroziti djelotvornost kontrola koje obavljaju financijske institucije radi borbe protiv pranja novca.

20 — Ostala pozivanja na Direktivu 91/308 nalaze se, među ostalim, u uvodnim izjavama 5., 9. i 11. te u člancima 5. i 6. Uredbe br. 1889/2005.

21 — Vidjeti osobito uvodne izjave 1., 2. i 3.

22 — Vidjeti osobito uvodne izjave 2. i 6.

38. Mjere koje je propisivala ta direktiva, kao i one koje trenutno propisuje Direktiva 2015/849²³ i, prije nje Direktiva 2005/60²⁴, donesene su u kontekstu međunarodne suradnje²⁵.

39. U tom smislu valja podsjetiti da je u presudi od 25. travnja 2013., Jyske Bank Gibraltar (C-212/11, EU:C:2013:270), Sud smatrao da, iako se Direktivom 2005/60, koja je zamijenila Direktivu 91/308, također željelo osigurati ispravno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, ipak je njen glavni cilj bio sprječavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma, što je osobito proizlazilo iz činjenice da je, kao Direktiva 91/308 usvojena u međunarodnom kontekstu kako bi se u Uniji primjenjivale i postale obvezne smjernice Radne skupine za financijsko djelovanje (FATF)²⁶.

40. Doista, Uredba br. 1889/2005, kojom se želi dopuniti Direktiva 91/308, ima isti cilj. Osim toga, baš kao ta direktiva, ta uredba je usvojena, kao što proizlazi iz njene uvodne izjave 4., kako bi se provela jedna preporuka FATF-a, Posebna preporuka IX. od 22. listopada 2004. na prenositelje novca koja je, nakon izmjene, 2012. postala Preporuka 32²⁷.

41. U skladu s tom preporukom „[d]ržave moraju uspostaviti mjere za otkrivanje fizičkog prekograničnog prijevoza gotovine i prenosivih instrumenata na donositelja, uključujući sistem prijave i/ili obavještanja” i „moraju osigurati da njihova nadležna tijela mogu spriječiti kretanje ili zadržati gotovinu ili prenosive instrumente na donositelja za koje se sumnja da su povezani s financiranjem terorizma, pranjem novca ili povezanim povredama ili da su premet lažne prijave ili obavijesti”²⁸.

42. U obrazloženju uz navedenu preporuku, pojašnjeno je da je Preporuka donesena s ciljem da se „zajamči da teroristi i drugi kriminalci ne mogu financirati svoja djelovanja ili prati sredstva koja potječu iz njihovih kriminalnih djelovanja zahvaljujući prekograničnom fizičkom prijevozu gotovine ili prenosivih instrumenata na donositelja”²⁹. U tom istom obrazloženju pojam „prekogranični fizički prijevoz” definiran je na način da obuhvaća „svaki fizički ulazak ili izlazak gotovine ili prenosivih instrumenata na donositelja iz jedne zemlje u drugu”³⁰.

43. Dakle, čini se da se predmetna preporuka poziva na široko značenje pojmova „ulazak” i „izlazak” iz čega bi proizlazilo da sustav prijave ili obavještanja koji predviđa ta preporuka treba primjenjivati od trenutka u kojem gotovina ili prenosivi instrumenti na donositelja prijeđu nacionalnu geografsku granicu. Međutim, čini se da dokumenti FATF-a ne daju nikakvu izričitu uputu o odgovoru na pitanje koje nas zanima. Pitanje načina kontrole prekograničnog kretanja novca u međunarodnim tranzitnim područjima zračnih luka nije obrađeno ni u dokumentu „Nouvelles meilleures pratiques

23 — Vidjeti bilješku 9. ovog mišljenja.

24 — Vidjeti bilješku 9. ovog mišljenja.

25 — Vidjeti osobito uvodnu izjavu 7.

26 — Vidjeti točku 46. FATF je međuvladino tijelo, osnovano 1989., čija je zadaća uspostaviti standarde i podupirati djelotvornu primjenu zakona, uredbi i izvršnih mjera radi borbe protiv pranja novca, financiranja terorizma i financiranja širenja nuklearnog naoružanja te drugih prijetnji povezanih s cjelovitošću međunarodnog financijskog sustava.

27 — Tekst te preporuke nalazi se na internetskoj stranici FATF-a http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/recommendations/pdfs/FATF_Recommendations.pdf <http://www.fatf-gafi.org>

28 — U Preporuci se dalje navodi da „[d]ržave moraju osigurati primjenu djelotvornih, proporcionalnih i odvraćajućih sankcija na osobe koje izvrše lažnu prijavu ili daju lažne informacije. Ako su gotovina ili prenosivi instrumenti na donositelja povezani s financiranjem terorizma, pranjem novca ili povezanim povredama, države trebaju također usvojiti mjere, uključujući zakone, u skladu s Preporukom 4. kojima se dopušta oduzimanje gotovine ili instrumenata”.

29 — Tekst obrazloženja uz Posebnu preporuku IX. može se također naći na internetskoj stranici FATF-a, na adresi navedenoj u gore spomenutoj bilješci 27.

30 — Moje isticanje. U dokumentu iz 2009. naslovljenom „Méthodologie d'évaluation de la conformité aux 40 Recommandations et aux 9 recommandations spéciales du GAFI” (metodologija za ocjenu sukladnosti s 40 Preporuka i 9 Posebnih preporuka FATF-a) pojašnjeno je u okviru nadnacionalnog pristupa Posebnoj preporuci IX. da se izraz „prekogranično” „odnosi na kretanja preko vanjskih granica nadnacionalne nadležnosti”, moje isticanje; dokument je dostupan na stranici <http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/methodologiedevaluationdelaconformiteaux40recommandationsetaux9recommandationsspeciales.html#methodologiedevaluationdelaconformiteaux40recommandationsetaux9recommandationsspeciales.html?hf=10&b=0&s=desc> (fatf_releasedate).

internationales: détection et prévention des mouvements transfrontaliers illicites d'espèces et d'instruments négociables au porteur" (nove najbolje međunarodne prakse: otkrivanje i sprječavanje nezakonitih prekograničnih kretanja gotovine i prenosivih instrumenata na donositelja) iz 2010. koji treba dati uvid u poteškoće s kojima se susreću države članice prilikom primjene Posebne preporuke IX. i daju moguća rješenja³¹.

44. S obzirom na to i kao što navodi francuska vlada, kontekst međunarodne suradnje u borbi protiv pranja novca i prekograničnog kriminala u kojem postoji Uredba br. 1889/2005 zahtijeva široko tumačenje pojma ulaska u Uniju u smislu članka 3. stavka 1. te Uredbe i protivi se ograničenju područja primjene obveze prijave iz tog članka samo na prekogranična kretanja novca koji treba ući u financijski opticaj u Uniji.

45. Nesporno je, naime, da proširenje obveze prijave na putnike u tranzitu u zračnim lukama doprinosi ostvarenju gore spomenutih ciljeva na međunarodnoj razini s obzirom na to da ta obveza istovremeno predstavlja odvratajuću mjeru i, zajedno s odgovarajućim kontrolama, mjeru otkrivanja sumnjivih kretanja³².

46. Na ovom mjestu valja ispitati protivi li se Konvencija o međunarodnom civilnom zrakoplovstvu potpisana u Chicagu (Illinois, Sjedinjene Američke Države) 7. prosinca 1944.³³ takvom širokom tumačenju.

47. Unija nije stranka te konvencije, kao što je pojašnjeno u presudi od 21. prosinca 2011., Air Transport Association of America i dr. (C-366/10, EU:C:2011:864, t.57. do 71.), ona je ne obvezuje.

48. Međutim, navedenu konvenciju ratificirale su sve države članice Unije pa je treba uzeti u obzir prilikom tumačenja odredaba koje proizlaze iz prava Unije³⁴. Isto vrijedi za priloge toj konvenciji koji sadržavaju standarde i preporučenu praksu (Standards and Recommended Practices – SARP)³⁵ koje je usvojilo Vijeće Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO)³⁶ u skladu s člankom 54. točkom (l)³⁷ navedene konvencije, koji više ili manje obvezuju države ugovarateljice³⁸.

31 — Taj dokument, sastavljen prije izmjena iz 2012. dostupan je na stranici [http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontalier-sillicitesdespecesetdinstrumentsnegociablesauporteur.html#nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontali-ersillicitesdespecesetdinstrumentsnegociablesauporteur.html?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/fr/themes/recommandationsgafi/documents/nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontalier-sillicitesdespecesetdinstrumentsnegociablesauporteur.html#nouvellesmeilleurespratiquesinternationalesdetectionetpreventiondesmouvementstransfrontali-ersillicitesdespecesetdinstrumentsnegociablesauporteur.html?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)).

32 — Međutim, napominjem da je Komisija u Izvješću Parlamentu i Vijeću o primjeni Uredbe br. 1889/2005 (COM (2010) 0455 final), na temelju ocjene troškova i koristi, zagovarala izmjenu članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 radi usklađivanja postupaka kontrole kretanja gotovog novca s onima koji su na snazi za kontrolu prtljage i putnika iz članaka 192., 193. i 194. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 od 2. srpnja 1993. o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice (SL 1993., L 253, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 2., svezak 1., str. 3.), koja je stavljena izvan snage Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2016/481 od 1. travnja 2016. (SL 2016., L 87, str. 24.). Doista, takvo usklađenje koje se preporučuje za rješavanje praktičnih poteškoća koje imaju države članice u pogledu putnika u tranzitu podrazumijeva isključenje sistematskih kontrola u međunarodnim tranzitnim područjima i, slijedom navedenog, ukidanje obveze prijave za putnike koji se nalaze u tim područjima (vidjeti točku 5. Izvješća). U točki 3.2 tog izvješća Komisija navodi da „[t]eško je poštovati obvezu prijave gotovine u prvoj točki ulaska ili izlaska iz EU-a u slučaju putnika u zračnom prijevozu koji su u tranzitu s obzirom na različite tranzitne infrastrukture na zračnim lukama. Nema mnogo objekata koji su namijenjeni za prijavu gotovog novca u tranzitnim područjima i oni se razlikuju od jedne zračne luke do druge; vrijeme između letova je prekratko. Također, nadležna tijela u državama članicama teško osiguravaju usklađen nadzor putnika u tranzitu. Nedostatak vremena, nepostojanje prikladnih objekata [...] i razdvajanje kanala za ručnu prtljagu i prtljagu otežavaju te kontrole”. Za izmjenu članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005. očitovale se i „[p]osebna projektna skupina stručnjaka za kontrolu gotovine”.

33 — Recueil des traités des Nations unies, sv. 15, str. 295., koja je dostupna na sljedećoj adresi: <http://www.icao.int/publications/pages/doc7300.aspx>.

34 — Presuda od 3. lipnja 2008., Intertanko i dr. (C-308/06, EU:C:2008:312, t. 52.).

35 — Usvajanje tih propisa predviđeno je u članku 37. Čikaške konvencije.

36 — ICAO je osnovan u skladu s člankom 43. i pratećih članaka Čikaške konvencije.

37 — Ta odredba pojašnjava da su SARP usvojeni kao „Prilozi Konvenciji” zbog „svrhovitosti”.

38 — Standardi su specifikacije čiji sadržaj odražava ono što je priznato kao izvedljivo i nužno radi olakšanja i poboljšanja određenih vidova međunarodnog zračnog prometa. Države ugovornice moraju obavijestiti o njihovom neprovođenju u skladu s člankom 38. Konvencije. Preporučena praksa su, s druge strane, specifikacije čiji sadržaj odražava ono što je priznato kao općenito izvedljivo i vrlo poželjno. Prilikom primjene te konvencije, države ugovornice poduzimaju sve napore kako bi se s njima uskladile.

49. U skladu s člankom 22. Čikaške konvencije „svaka Država ugovornica, [...] prihvaća usvajanje svih prikladnih mjera za olakšanje i ubrzanje plovidbe zrakoplovima između teritorija Država ugovornica i sprječavanje nepotrebnog kašnjenja zrakoplova, posada, putnika i tereta, posebice kod primjene zakona koji se odnose na prelazak granice, karantenu, carinu, te prihvati i otpremu”. Članak 23. te konvencije propisuje da se svaka država članica obvezuje „da će mjerama koje smatra prikladnim utvrditi carinske postupke i postupke prelaska granice koji se odnose na međunarodnu zračnu plovidbu u skladu s praksom koja s vremena na vrijeme može biti utvrđena ili preporučena na temelju ove Konvencije”.

50. Prilog 9. Čikaškoj konvenciji (Standardi i preporučena praksa - — Olakšavanje; u daljnjem tekstu: Prilog 9.)³⁹ usvojen je osobito radi pojašnjavanja obveza koje za države ugovornice proizlaze iz gore spomenutih članaka navedene konvencije. Cilj tog priloga je postići djelotvorno upravljanje postupcima granične kontrole pri čemu se treba postići prikladna ravnoteža između sigurnosti i pojednostavljivanja postupaka.

51. Kao što podsjeća francuska vlada, u skladu s poglavljem 3. točkom L podtočkom 3.57 navedenog priloga države ugovornice trebaju, osobito na način da organiziraju izravna tranzitna područja, osigurati da putnici i njihova prtljaga koji dolaze iz druge države i koji nastavljaju putovanje u treću državu istim ili nekim drugim letom s iste zračne luke istog dana imaju pravo privremeno boraviti u zračnoj luci dolaska a da se na njih ne primjenjuju formalnosti granične kontrole ulaska u državu tranzita. „Područje izravnog tranzita” definirano je u poglavlju I. točki A kao posebno područje uspostavljeno na međunarodnoj zračnoj luci ili u njezinoj blizini, koje je pod nadzorom ili izravnom kontrolom nadležnih javnih tijela, gdje putnici mogu boraviti tijekom tranzita ili transfera a da ne moraju podnijeti zahtjev za ulazak u dotičnu državu.

52. Iz samog teksta pravila sadržanog u gore spomenutoj podtočki 3.57 proizlazi da se to odnosi na formalnosti u vezi s kontrolom imigracije kojima se želi utvrditi postojanje dokumenata koji daju ovlaštenje za ulazak na državno područje države ugovornice. To potvrđuje i iduća odredba (podtočka 3.58 poglavlja 3., točka L) koja države ugovornice obvezuje da uvjete koje trebaju ispuniti putnici koji se nalaze u izravnim tranzitnim područjima ograniči na posjedovanje izravne tranzitne vize⁴⁰.

53. Doista, na općenitiji način Prilogom 9. želi se smanjiti ukupnost formalnosti i kontrola koje se primjenjuju na putnike u tranzitu jer ne samo da iz obveze prijave proizlazi, u načelu, aktivno djelovanje, nego iz potrebe za utvrđivanjem je li ta obveza poštovana može proizlaziti da su nadležna tijela dužna, u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe br. 1889/2005, kontrolirati osobe, njihovu prtljagu i njihova prijevozna sredstva.

54. Međutim, s jedne strane, kao što navodi francuska vlada u pisanim očitovanjima, u skladu s poglavljem 3. točkom B podtočkom 1.5 Priloga 9., odredbe tog priloga ne protive se primjeni nacionalnog zakonodavstva u području izvršavanja kontrola koje se smatraju „nužnim”⁴¹, s druge strane, politikom pojednostavljivanja koju provodi ICAO želi se također koordinirati ciljeve Priloga 9. s drugim ciljevima, osobito onim koji se tiče borbe protiv međunarodnog prometa droga - koji obuhvaćen ciljevima koji se žele ostvariti mjerama iz Uredbe br. 1889/2005 - radi pronalaska pravedne ravnoteže između zahtjeva za sigurnošću i pojednostavljenjem.

39 — Tekst tog priloga dostupan je na stranici švicarskog Federalnog ureda za zrakoplovstvo na sljedećoj adresi: <https://www.bazl.admin.ch/bazl/fr/home/experts/reglementation-et-informations-de-base/bases-legales-et-directives/annexes-a-la-convention-de-l-organisation-internationale-de-l-av.html>

40 — Odnosno, vize koje trebaju imati putnici koji dolaze međunarodnim letom i nastavljaju putovanje prema trećim državama istim ili drugim letom s iste zračne luke istog dana. Uredba (EZ) br. 810/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o uspostavi Zakonika Zajednice o vizama (Zakonik o vizama) (SL 2009., L 243, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 1., svezak 12., str. 8.) propisuju obvezu posjedovanja takve vize „odstupajući od priloga 9. Čikaške konvencije”

41 — Dodajem da se preporučena praksa koja se odnosi na primjenu, od strane država ugovornica, ograničenja uvoza ili izvoza stranih valuta nalaze u Poglavlju 6. točki F podtočki 6.47 i 6.48.

55. Ne čini se da je obveza prijave, kao ona propisana člankom 3. stavkom 1. Uredbe 1889/2005 koja se primjenjuje na putnike koji se nalaze u „izravnom tranzitnom području” kao onom definiranom u Prilogu 9., suprotna pravilu iz podtočke 3.57 tog priloga 9. pod uvjetom da formalnosti koje se odnose na izvršavanje te obveze i kontrole kojima se želi to utvrditi predstavljaju najmanju moguću smetnju za putnike u tranzitu i ne izlažu zračni promet riziku nepotrebnih kašnjenja.

56. S obzirom na sva ukupna prethodna razmatranja, smatram, na temelju doslovnog jezičnog tumačenja članka 3. stavka 1. Uredbe br. 1889/2005 i ciljeva koji se žele ostvariti tim propisom te imajući u vidu nepostojanje izričitog isključenja tranzitnih područja zračne luke iz područja primjene obveze prijave koju uređuje taj članak, da se ta obveza primjenjuje također na putnike koji se nalaze u međunarodnom tranzitnom području zračne luke koje se nalazi na državnom području države članice na koju se primjenjuju Ugovori u skladu s člancima 52. i 355. UFEU-a nakon iskrcaja s leta koji je došao iz treće zemlje i prije ukrcaja na let prema trećoj zemlji a da nije prešao točku granične kontrole radi ulaska u tu državu članicu.

IV – Zaključak

57. Na temelju ukupnih prethodnih razmatranja, predlažem Sudu da na prethodno pitanje koje je postavio Cour de cassation (Kasacijski sud, Francuska) odgovori na sljedeći način:

„Članak 3. stavak 1. Uredbe br. 1889/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 2005. o kontrolama gotovine koja se unosi u Zajednicu ili iznosi iz Zajednice treba se tumačiti na način da se obveza, prema kojoj svaka fizička osoba koja ulazi u [Uniju] ili je napušta, a nosi gotovinu u vrijednosti od 10 000,00 EUR treba prijaviti taj iznos nadležnim tijelima države članice u koju ulazi ili koju napušta, primjenjuje također na putnike koji se nalaze u međunarodnom tranzitnom području zračne luke koje se nalazi na državnom području države članice na koju se primjenjuju Ugovori u skladu s člancima 52. i 355. UFEU-a nakon iskrcaja s leta koji je došao iz treće zemlje i prije ukrcaja na let prema trećoj zemlji a da nije prešao točku granične kontrole radi ulaska u tu državu članicu.”